

t/ Medlemmer i Lindesnes Arbeiderparti

f/ Lindesnes Arbeiderparti
v/ leder Åsmund Mjåland

Innkalling til årsmøte i Lindesnes Arbeiderparti tirsdag 28. januar 18:30.

Det kalles herved inn til årsmøte i Lindesnes Arbeiderparti. Årsmøtet finner sted i bystyresalen i Mandal tirsdag 28. januar kl. 18:30. Det blir enkel bevertning og utlodning av fruktkurv på årsmøtet.

Dagsorden

Del 1

1. Godkjenning av innkalling
2. Godkjenning av dagsorden
3. Valg av årsmøtedirigent
4. Valg av årsmøtereferent.
5. Valg av to til å underskrive årsmøteprotokoll
6. Årsmelding fra styret
7. Årsmeldinger fra kommunestyregruppene
 - a. Mandal
 - b. Marnardal
 - c. Lindesnes
8. Årsmelding fra kommunestyregruppen i Lindesnes

Del 2

9. Programarbeid i Arbeiderpartiet. Gro Bråten, som er medlem av programkomiteen til Arbeiderpartiet, innleder til debatt.
 - a. Innen 10. februar er det ønskelig at lokallagene sender inn uttalelse til programarbeidet i Arbeiderpartiet.
10. Valglovutvalget.
 - a. Se vedlegg.
11. Innkomne forslag
 - a. Saker som ønskes behandles her må sendes til styret v/ leder Åsmund Mjåland på aasmund.mjaaland@gmail.com innen søndag 19. januar kl 12:00. Dette er saker Lindesnes Arbeiderparti skal fronte på årsmøtet i Agder Arbeiderparti.

Del 3

12. Revidering av vedtekter.
13. Regnskap.
14. Valg
 - a. Styret

- b. Valgkomite
- c. Revisor
- d. Delegater til årsmøte i Agder Arbeiderparti
- e. Delegater til representantskapsmøte i Agder Arbeiderparti

Vh.

Åsmund Mjåland

94 81 26 73

Vedlegg 1: Årsmelding fra styret i Lindesnes Arbeiderparti

Årsmelding fra styret i Lindesnes Arbeiderparti

I. Styret

Styret har bestått av Åsmund Mjåland, Jan Øyvind Åvik, Ina Birkeland, Janne Wigemyr, Anna Kristine Haraldstad, Sigurd Sodeland, Kine Tronstad, Dagmar Lia, Svein Terje Rosseland og Lars Ove Lindland. Varamedlemmer og gruppeledere har blitt kalt inn og møtt på styremøter.

II. Medlemmer

Lindesnes Arbeiderparti har pr. 31.12.2019 hundre og åttitre – 183 – betalende medlemmer.

III. Aktivitet

Dette året har stort sett vært dominert av valgkamp. Det har blitt holdt fem styremøter siden årsmøtet i 2019. Vi har hatt mindre aktivitet i form av medlemsmøter sammenlignet med den store aktiviteten vi hadde i 2018.

Torsdag 21. mars avviklet vi et medlemsmøte i Mandal hvor Nye Veier var invitert for å orientere om E39 østover (Mandalselva-Lyngdal). Etter presentasjon og orientering fra Nye Veier åpnet vi for innspill og debatt fra de fremmøtte.

Torsdag 25. april besøkte Espen Barth Eide Bjelland i Marnardal for å møte Bjelland Næringsutvikling og andre lokale aktører fra næringslivet i bygda. Han lot seg imponere av satsingen lokale aktører har rundt miljøvennlige byggemetoder.

I juli var Arbeiderpartiets nestleder Bjørnar Skjæran på turné i Agder sammen med vår fylkesordfører kandidat Gro Bråten. I Lindesnesregionen besøkte han gården til Sjur Lauvdal og Kari Lauvdal på Heddeland. Han besøkte også Jentan på Båly i Spangereid.

Tirsdag 31. juli arrangerte Lindesnes Arbeiderparti et åpent møte med Bjørnar Skjæran på Kastellet. Bjørnar Skjæran holdt et godt innlegg om sosialdemokratiet og Arbeiderpartiet sine viktigste saker fremover. Dette innlegget imponerte mange av de over 60 fremmøtte som tok turen til Kastellet i fellesferien. Folk tok turen fra Kvinesdal, Kristiansand, Songdalen, Marnardal, Lindesnes, Mandal og Lillesand for å høre på Bjørnar Skjæran denne kvelden.

Mandag 23. september ble det avholdt medlemsmøte på Vigeland etter valget for å feire at vi fikk ordføreren og kom i posisjon. Her ble også fordeling av Arbeiderpartiets representanter i utvalg valgt.

Før den intensive valgkampen begynte etter sommeren, så var Gro Bråten på flere arbeidsplassbesøk i regionen. Sammen med partileder, ordfører og ordfører kandidat. Gro Bråten besøkt blant annet UMOE Mandal, Nøsted & Co, Mandals AS og Bjelland Næringsutvikling. Her skal Fellesforbundet med Odd Asle Abildsnes har stor takk for å den praktiske gjennomføringen.

Tirsdag 29. oktober var også partisekretær Kjersti Stenseng på besøk i Mandal for å treffe

leder i Lindesnes Arbeiderparti og nyvalgt ordfører. Her ønsker leder å bemerke at Kjersti Stenseng handlet bursdagsgave til Bodø-ordfører Ida Marie Pinnerød i gågata i Mandal. Alt for å støtte det lokale næringslivet.

IV. Valgkamp

Ved forrige årsmøte satt vi fire målsetninger for valget.

1. Få ordføreren i Lindesnes.
2. Bli det største partiet.
3. Få minst 3600 stemmer.
4. Få 13 – 15 kommunestyrerepresentanter.

Vi nådde bare et, men kanskje det viktigste av disse målene. Her har vi et enormt forbedringspotensial ved neste valg.

Årsmøtet i 2019 bestemte av valgkamputvalget skulle bestå av styret i Lindesnes Arbeiderparti med Jan Øyvind Åvik som valgkampleder. Mye av kommunikasjonen og koordineringen i intensivvalgkampen foregikk over mail og messenger. Valgkampleder og de tre øverste på listen for kommunevalget hadde dog en rekke planleggingsmøter, ofte til langt på kveld. Mellom de fire var det også nærmest daglig kommunikasjon.

Even, Ina og Åsmund, som listetopper, var også rundt på en rekke arbeidsplassbesøk, bedriftsbesøk, kaffeaksjoner, stand og andre plasser sammen. Dette var viktig for å synliggjøre alle tre i hele den nye kommunen. Det ble også gjennomført en rekke husbesøk og stands. Her var målet at alle de som stod på Arbeiderpartiets liste til kommunevalget skulle delta på flere av disse aktivitetene.

De som stod på listen til Lindesnes Arbeiderparti ble også oppfordret til å skrive leserinnlegg til Lindesnes Arbeiderparti med saker de brenner for. Dette ble en stor suksess og førte til at vi fikk stor synlighet og publisitet i intensivvalgkampen. Det ble også produsert små videosnutter hvor kandidatene skulle presentere seg og snakke om saker de brenner for. Disse hadde en stor rekkevidde på Facebook.

Even Tronstad Sagebakken, Ina Birkeland, Åsmund Mjåland og Jan Øyvind Åvik deltok i forhandlinger sammen med de andre partiene etter valgdagen.

V. Veien videre

Frem til neste valg er vi nødt til å bygge det godt Arbeiderparti-lag i vår kommune. Vi må ha fokus på verving, rekruttering og aktiviteter som favner alle grupper i vårt parti.

Leder takker for et godt samarbeid med styret i 2019. Jeg ønsker også å takke alle dere andre som er medlemmer i partiet, dere som møter på aktiviteter, folkevalgte og andre tillitsvalgte. Vi trenger hver og en av dere.

Åsmund Mjåland

Üsküdar, Istanbul, Tyrkia

29. desember 2019

Vedlegg 2: Årsmelding fra bystyregruppa i Mandal.

2019 har vært et «venteår» for Lindesnes Arbeiderparti sin bystyregruppe i Mandal. Budsjettflertallet fra 2018 ble videreført for 2019. Flertallet videreførte linjene fra budsjettet for 2018, samt økonomiplanen 2018-2022. Rådmannen hadde også innarbeidet flere av disse grepene. Flertallet bestod av AP, KRF, MDG, SP og SV.

Noen av hovedgrepene var at støtten til lag og foreninger ble økt opp fra 200 000 til 500 000 kroner i året, og vi fikk også innarbeidet det slik at barnetrygden ikke lengre skulle regnes som inntekt ved beregning av sosialstønad. Det lå inne styrking av både bibliotek og skolebibliotek. Vi styrket arbeidet med trafikksikkerhetstiltak rundt skoler fra 200 000 i året til 500 000 i året. Vi fikk også tatt ned kostnadene ved feriebetaling for SFO, fra 270 kroner per feriedag til 125 kroner per feriedag. Det var lite handlingsrom, men prioriteringene vi gjorde, var med på å støtte opp om et budsjett i en mer sosial retning.

I forbindelse med budsjettarbeidet kom rådmannen med en meget klar oppfordring om å ikke komme med for mange utredninger eller bestillinger. Dette ble begrunnet med at arbeidet med kommunereformen nå tok mye av kapasiteten.

Vårt flertall fulgte for det meste opp denne oppfordringen.

Frem til juni behandlet bystyret i Mandal 59 saker. Saker som vi har brukt mye tid på har vært ny tilførselsvei fra E39 ned til Mandal, E39 vestover, havnesamarbeid mellom Mandal havn og Kristiansand havn, vedlikehold av Mandal kirke, samfunnsdelen av ny kommuneplan og, utbedring av Kvisla, arbeid med hummervernområde og Sjøandsleiren. I tillegg har vi behandlet ulike økonomisaker.

I saken om tilførselsvei har vi vært en del av bredt flertall som har stått på opprinnelig løsning med tilførselsvei gjennom Sandnesheia. Nye Veier prøvde tidlig i år å spille inn alternativ vei, men dette fikk ikke gjennomslag. Kun FRP ville gå videre her med alternativ tilførselsvei.

Når det gjelder arbeidet med E39 vestover har det spesielt vært skepsis i gruppa til å legge den gjennom drikkevannområdet. Denne saken ble behandlet i planutvalget.

Bystyregruppa var positive til videre forhandlinger når det gjelder samarbeid mellom Mandal og Kristiansand havn, og vi gikk også inn for at Halse Eiendom skulle ta regien i arbeidet med å finne nye drivere av Sjøandsleiren.

Den 28.11.2019 ble siste bystyremøte for Mandal holdt. Da var det for det meste økonomisaker opp. Det ble gitt ekstrabevilgning til Mandal kirke for å sikre ferdigstillelse av kirketårnet, her hadde riksantikvaren gått med på å redusere kravene til autentisk gjenoppbygging, slik at vi sparte kommunen for ca 8 millioner i ekstra utgifter. Det ble også bevilget ekstramidler til å ferdigstille arbeidet med Frøyslandshallen.

Det ble innledet med at 2019 har vært et venteår. Mye av arbeidet som er gjort har handlet om å enten lande saker som spesifikt har angått Mandal eller gjøre formelle vedtak knyttet til arbeidet med kommunereformen eller økonomi.

Even Tronstad Sagebakken, gruppeleder AP, Mandal bystyre.

Vedlegg 3: Årsmelding fra kommunestyregruppa i Marnardal.

Årsmelding "gamle" Marnardal kommunestyregruppe.

Året som har gått har det vært lite trykk på politisk behandling i Marnardal. Det har blitt holdt 5 kommunestyremøter og sju formannskapsmøter. Saksbehandlingen i FLM-utvalget har gått som normalt med seks møter.

Det har vært lite kapasitet i administrasjonen og samtidig har mye av saksbehandlingen ligget delegert til fellesnemnda i NL.

Av saker som har blitt behandlet er justering av byggeprosjektet på Laudal skole. Det har blitt sendt videre et utkast til kommunevåpen som ble skrotet i NL. Vi har kommet til en endelig avgjørelse på Mjålandsveien hvor vår gruppe har vært pådriver for ei løsning i flere år. Vi har fått landet en endelig sluttbehandling av Heddland industriområdet hvor vi fikk flertall for å trekke ut betydelig areal med fulldyrket mark.

Av saker hvor vi fikk flertallet for i FLM-utvalget var vedtektsendringer av Kraftfondet, hvor vi fikk gjennom at fondet skal gjelde skog og jordbruksnæringer i hele Lindesnes kommune. Gruppeleder har holdt et Ad-hoc møte på ny Flerbrukshall Bjelland for å få en enighet med brukere angående trimm-rom o.l.

Ettersommeren og høsten har naturlig blitt fokusert på valget. Det har blitt lagt ned utrolig mye godt arbeid som ble kronet med valget av Even som ordfører.

Jeg vil med det få takke for et godt arbeid denne perioden i den aller siste årsmeldingen fra Marnardals AP kommunestyregruppe.

1964-2019 Vi avsluttet med fem perioder på rad med Ordføreren, vi satt standarden, nå får Lindesnes Arbeiderparti ta utfordringen å levere det samme.

Koland.

29.12.2019

Svein Terje Rosseland

Gruppeleder for Arbeiderpartiets kommunestyregruppe i Marnardal

Vedlegg 4: Årsmelding fra kommunestyregruppa i Lindesnes.

Årsberetning gamle Lindesnes

Den politiske aktiviteten i gamle Lindesnes i 2019 bar mye preg av den kommende sammenslåingen og har vært ganske laber. De sakene som har vært har stort sett dreid seg om å avslutte gamle saker eller starte opp lenge planlagte prosjekter. Vi har satt i gang opprustningen av bygget for 1. , 2. klasse og SFO på Nyplass, og begynt å planlegge et bofellesskap for ungdommer på Vigeland. I revidert budsjett ble det også bevilget penger til å reperasjon av Spangereid kirke slik at den kunne gjenåpnes. Dette ble noe billigere enn forventet, men kirken har fått beholde resten av bevilgningen for å kunne ta de mest prekære arbeidene. Vi har også hatt en egen gruppe som har jobbet med kommuneplanens arealdel, og denne ble vedtatt på siste kommunestyremøte i september. Vi har også forlenget perioden for hummerreservat ved Kleppeskjær med 10 år og sagt ja til nok en fredningssone for all fiske i området rundt Under.

Alle sakene over har det vært stor politisk enighet om, men det har også vært to saker som det ble mye diskusjon omkring. Det var hall og vei. Det var lenge stor uenighet om hvilken type hall som skulle bygges, og vi var heller ikke helt enige internt. Pga økonomien var det også lenge usikkert på om det i det hele tatt kom til å bli hall. Til slutt endte det opp med et stort flertall for flerbrukshall, fordi det var for mye usikkerhet knyttet til å bygge idrettshall med kunstgressdekke.

Det ble også store diskusjoner knyttet til områdereguleringen for ny E39 når ett flertall i Teknisk Utvalg valgte å fjerne tilførselsveien ned til Tredal med ett håp om at tilførselsvei ned til Udland skulle tvinge frem ny vei til Spangereid. I kommunestyret ble området ned til Tredal tatt inn igjen i planen med 15 mot 6 stemmer.

Siste kommunestyremøte ble avholdt 5. september.

Ina Birkeland, gruppeleder i Lindesnes

Vedlegg 5: Årsmelding fra kommunestyregruppa i Lindesnes

Årsberetning Nye Lindesnes

Til tross for at valgresultatet ikke ble like bra som vi håpet på klarte vi likevel å samle et sentrum-venstre samarbeid bestående av Ap, SV, Sp, V, MDG og KrF slik at vi fikk flertall for vår ordførerkandidat Even Tronstad Sagebakken. Konstituerende kommunestyremøte 26. September ble derfor et fint møte for oss hvor vi fikk det første ordførerkjede i Nye Lindesnes. Riktignok symbolsk da det nye kjedet ikke er ferdig ennå. I tillegg ble Ina Birkeland valgt inn i formannskapet, Åsmund Mjåland i utvalg for plan og samfunnsutvikling og Kenneth Hjort Rafaelsen i utvalg for drift og forvaltning. Det var mye nytt å sette seg inn i den første måneden med ny utvalgsstruktur, nye folk og nye områder å bli kjent med, og ikke minst tre ulike kulturen som etterhvert skal bli til en. Vi har hatt gruppemøte hver mandag fra 7. oktober frem til mandag 9. desember, og i etterkant av disse møtene har Even og Ina møtt på samarbeidsmøter med våre samarbeidspartnere. Det har også vært enten kommunestyre, formannskaps eller utvalgmøte hver uke. 8. og 9. oktober var vi på politikeropplæring på Båly.

I løpet av høsten har vi fått vedtatt delegeringsreglement, politisk reglement, økonomi og finansreglement, eierskapsmelding, gebyrforskrifter, tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller omsorgsboliger, og normer for vei, vann og avløp, utomhusmal og gjort nødvendige endringer i vedtekter i noen selskaper på grunn av sammenslåingen. Alt dette er nødvendig å ha på plass for å kunne drifte den nye kommunen. Bortsett fra små korrigeringer har det stort sett vært politisk enighet i sakene over.

Vi har også foretatt valg til andre kommunale styrer, råd og foretak. Åse Lill Kimestad har blitt leder av havneutvalget, Jan Øyvind Åvik har blitt leder av sakkyndig nemd for eiendomsskatt og kommunens representant i kirkelig fellesråd, Anna Kristine Haraldstad er valgt inn i råd for personer med nedsatt funksjonsevne og Rolv Sverre Møll er valgt inn i klagenemd for eiendomsskatt.

Sist, men ikke minst, har vi også vedtatt budsjettet for 2020 og økonomiplan for 2020-2023. Det var en lang prosess, men vi endte likevel opp med å gjøre små endringer utifra rådmannen sitt budsjett. Vi har satt av midler til rådhuset, men har bedt om mer utredninger knyttet til behov, kapasitet og andre alternativer før vi tar en endelig avgjørelse. Vi har satt av midler til å ta ned kostnaden for elever fra 5.-7.klasse med særskilte behov på SFO frem til dette blir gratis neste skoleår. Økte midler til Frivillighetssentralen, Risøbank, VTA-plasser og videreføring av Ut i Mandal og Ut i Lindesnes.

Dette går på bekostning av noen investeringer på Buen og litt mindre midler til vedlikehold. Samtidig er vi fornøyde med at det i rådmannens forslag ligger inne midler til tidlig innsats, økt stilling hovedverneombud, videreføring heltidsprosjekt, barnetrygden regnes ikke inn sosialstønad, bredbåndsutbygging og økning til rehabilitering. Vi har også vedtatt verbalforslag for bl. a å få på plass en kreftkoordinator, tettere samarbeid og kompetanse utveksling mellom kommune og privat næringsliv innenfor forbedring og effektivisering, klima og miljøansvarlig, sykefravær, praksisplasser og gratis tilgang til kommunale anlegg for

barn og unge. Til tross for små endringer synes vi likevel at vi har klart å vise i hvilken retning vi vil gå i, og så kan vi begynne å jobbe enda mer målrettet når samfunnsdelen i kommuneplanen er vedtatt.

Hovedtyngden av politikken i budsjettet ligger uansett i tallene som ligger inne som kutt, og som vi må bruke 2020 på å løse i tett samarbeid med rådmannen. Det kommer uten tvil til å bli et tøft år, men endringene er helt nødvendige å gjennomføre for å unngå å havne på Robek.

Vedlegg 6: Vedlegg som angår valglovutvalget.

Valglovutvalget

Bakgrunn for saken.

Valglovutvalget skal foreslå ny valglov og vurdere endringer i valgordningen. De skal levere sin endelige innstilling i mai 2020. Utvalget behandler blant annet spørsmål som:

- 16-års stemmerett
- Endring av valgkretsene ved stortingsvalg
- Om stortingsvalg skal samkjøres med kommune- og fylkestingsvalg
- Utjevningsmandat
- Mulighetene for strykninger og kumuleringer på listene

Dette er tema som er av stor betydning både for våre fremtidige stortingsvalg i Agder, og det er spørsmål som sannsynligvis vil vekke stort engasjement i kommunepartiene. Styret setter derfor dette temaet på agendaen i Agder, i en prosess som ender opp på årsmøtet i mars 2020. Vi ønsker også å oppfordre kommunepartiene til å sette temaet på dagsorden slik at medlemmene involveres i diskusjonen og beslutningene.

Dette skjer videre:

- Fylkesstyret 14. januar: Vedtar forslag til Agder Arbeiderpartis syn på ny valglov. Dette sendes kommunepartiene til behandling.
- Kommunepartiene har årsmøter i perioden fra 20. januar til 1. mars, og behandler fylkesstyrets forslag. Endringsforslag sendes årsmøtet innen fristen 1. mars.
- Fylkesstyret vurderer sitt forslag på bakgrunn av kommunepartienes behandling og sender sin endelige innstilling til årsmøtet.

Se for øvrig vedlagte høringsnotat fra partikontoret.

Notat: Høring til partiorganisasjonen om valglovutvalget

Dato: 05.11.19

I dette notatet presenteres sentrale problemstillinger som diskuteres i forbindelse med revideringen av valgloven. Vi ber om at innspill til valglovutvalget sendes til adne.hindenes@arbeiderpartiet.no.

Overordnet:

- Stemmerettsalderen er en sentral diskusjon i valglovutvalget. Ved forsøkene med nedsatt stemmerettsalder til 16 år økte valgdeltakelsen blant 16- og 17-åringene. Samtidig viste forsøkene også at det ikke ble noen vane å stemme. Se rapport her: https://www.regjeringen.no/contentassets/c053b1449d434c3187585c89ce2a0ccb/rapport_19_2016_web-endelig.pdf
- Elektroniske valg er en annen sentral diskusjon i valglovutvalget. Tilgjengeliggjøring var det sentrale argumentet for forsøket med e-valg i 2011. Samtidig viste forsøket at på tross av økt tilgjengelighet så steg ikke valgdeltakelsen. Se rapport her: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/prosjekter/e-valg/evaluering/evalg_sluttrapport.pdf
- Valgdistrikter diskuteres også i valglovutvalget. Diskusjonen står mellom tre ulike løsninger. At antallet distrikter reduseres til 11 hvor grensene følger de nye regionene, at man fortsetter med dagens 19 distrikter og en mellomløsning med reduksjon i antall distrikter hvor man som hovedregel følger regiongrensene, men har enkelte unntak.
- Areal faktoren, sperregrensen og styringstillegget er tre diskusjoner som pågår i utvalget. Se drøfting for oppsummering av diskusjonen.

Valglovutvalget skal se på alle sider av valggjennomføringen, blant annet forsendelse av forhåndsstemmer, forholdet mellom tidligstemmegivning, forhåndsstemmegiving og stemmegivning på valgdagen, ansvar og roller knyttet til mottak og opptelling av stemmer og godkjenning av valg. Utvalget skal også vurdere om det er behov for endringer i valgordningen, og om endringer i fylkesstrukturen bør få konsekvenser for valgordningen. Personvalgordningen ved stortingsvalg og mulighet til å stryke kandidater ved lokalvalg vil være en del av dette. Utvalget skal se spesielt på klageadgang ved valg. Utvalget har frist for å levere sin innstilling den 31. mai 2020. Utvalget er satt sammen av eksperter og politiske utnevnte. Arbeiderpartiets representant i utvalget er Knut Storberget.

Sentrale problemstillinger i utvalgets arbeid:

- Stemmerettsalder ved norske valg
- Elektroniske valg
- Valgdistrikter
- Areal faktoren
- Sperregrensen
- Styringstillegget

Stemmerettsalder ved norske valg

Stemmerettsalderen ved norske valg er 18 år i dag. Ved kommunevalgene i 2011 og i 2015 ble det gjennomført forsøk med nedsatt stemmerettsalder til 16 år. Det ble gjennomført to evalueringer av forsøkene¹. Arbeiderpartiets landsmøte har tatt stilling til forslaget om nedsatt stemmerettsalder til 16 år. Landsmøtet landet på følgende formulering: «Videreføre og utvide forsøksordningen med stemmerett for 16-åringer ved lokalvalg». Altså vedtok landsmøtet å videreføre forsøkene men ikke innføre dette som permanent ordning.

I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Myndighetsalder som stemmerettsalder
- Ikke-valgbarheten til 16- og 17-åringer
- Økt valgdeltakelse blant 16- og 17-åringer i forsøksvalgåret
- At nedsatt stemmerettsalder ikke skapte varig økt valgdeltakelse blant de som deltok i forsøket

Elektronisk valg

Et annet sentralt spørsmål som drøftes i er innføring av elektronisk valg. Det er gjennomført et forsøk i forbindelse med valget i 2011 med elektronisk valg og forsøket ble evaluert². Det finnes flere argumenter for og imot å innføre elektronisk valg. I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Økt mulighet til å stemme
- At forsøket viser at valgdeltakelsen ikke øker ved e-valg
- Enkelhet i tilgang til å stemme vs. integriteten ved valget (vanskelig å garantere for sikkerhet)

Valgdistrikter ved Stortingsvalget

Valglovutvalget kommer til å diskutere antallet valgdistrikter ved Stortingsvalget. Denne diskusjonen kommer til å få konsekvenser for partienes virksomhet og for velgerne. Det er tre ulike løsninger som diskuteres: 1) å beholde dagens 19 distrikter, 2) å redusere antallet distrikter til 11 og 3) en mellomløsning hvor det blir unntak for enkelte fylker. I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Samsvar mellom regional inndeling og valgdistrikter, og integrasjon i sammenslåtte fylker
- Sammenheng mellom partiets organisering og valgdistrikter
- Nærhet til velgerne
- Størrelse på kampanjeområdene
- Partitaktiske hensyn

Det vil være en ny fylkesfordeling av mandater ved valget i 2021³. Dersom 2017-valget legges til grunn med ny fylkesfordeling av mandater vil det ha konsekvenser for fordelingen mellom partiene⁴.

¹ Se Bergh (red.) 2014 og 2016:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/rapport_stemmerett_for_16-aaaringer.pdf og

https://www.regjeringen.no/contentassets/c053b1449d434c3187585c89ce2a0ccb/rapport_19_2016_w eb-endelig.pdf

² Se: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/krd/prosjekter/e-valg/evaluering/evalg_sluttrapport.pdf

³ Se Aardal 2019a: https://www.aardal.info/wp-content/uploads/2019/10/ny_fylkesfordeling.pdf

⁴ Se Aardal 2019b: <https://www.aardal.info/wp-content/uploads/2019/10/nyvalg2017.pdf>

Arealfaktoren

Arealfaktoren vil være en sentral diskusjon i debatten i valglovutvalget. I dag har vi en arealfaktor på 1,8 i avgjørelsen av distriktsmandater ved Stortingsvalg. I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Bred geografisk representasjon
- Rettferdigheten i antallet stemmer bak hvert mandat
- Partitaktiske hensyn, Arbeiderpartiet tjener på dagens arealfaktor
- Utfordringen i at ikke hver stemme teller likt

Variasjoner i arealfaktoren får konsekvenser for fordeling av mandater mellom fylkene. Befolkningsmessig store fylker med lite areal får flere mandater dersom vi fjerner arealfaktoren, mens befolkningsmessig små fylker med stort areal taper på å fjerne arealfaktoren⁵.

Sperregrensen

En annen sentral dimensjon er sperregrensen. Diskusjonen går på å innføre en sperregrense både distrikts- og utjevningsmandater. I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Rettferdigheten i at små partier får stor innflytelse på bakgrunn av få stemmer. F.eks. vil et parti på 2 % kunne få distriktsmandat dersom Viken hadde vært en valgkrets
- At flere stemmer vil bli bortkastet da det vil bli vanskelig å oppnå mandater

Dersom vi varierer styringstillegget kan det få konsekvenser for mandatfordelingen⁶.

Styringstillegget

Styringstillegget som sikrer at de største partiene får høyere uttelling i mandatfordelingen vil bli diskutert. I diskusjonen om dette temaet er det flere forhold som må vurderes:

- Store partier tjener klart på dagens styringstillegg
Mulig demokratisk problem ved at de store partiene får større uttelling for sine stemmer

Problemstillinger til diskusjon:

- 1) Bør stemmerettsalderen ved kommunevalg være 18 år slik den er i dag eller bør den senkes til 16 år?
- 2) Bør valgloven ha en åpning for elektronisk valg?
- 3) Bør valgdistriktene ved stortingsvalg endres som følge av regionreformen?
- 4) Bør vi bevare arealfaktoren slik den er i dag eller bør vi endre modellen for utregning av mandater?
- 5) Bør man endre sperregrensen, for eksempel ved å innføre sperregrense for distriktsmandater i fylkene, eller bør vi beholde dagens modell for sperregrensen?
- 6) Bør det gjøres justeringer i delingstallet ved tildeling av mandater ved Stortingsvalg?

⁵ Se Aardal 2017 for beregning av fordeling med varierende arealfaktor:

<https://www.aardal.info/fordeling-av-stortingsmandater-med-ulik-arealfaktor/>

⁶ Se Aardal 2018 for beregning av fordeling mellom partiene med ulikt første delingstall:

<https://www.aardal.info/varierende-forste-delingsstall-2017/>